

Slovenka leta
2003

Benka Pulko,
neustavljiva
popotnica,
Slovenka
leta 2003:
presenečena
in srečna.

Trdna je in odločna in neustrašna, saj je na motorju čisto sama prevozila ves svet, vendar se ji je tu in tam zatresel glas in tudi nekaj solzic ji je steklo po licih, ko je, potem ko je slišala, da so jo namini bralci izbrali za Slovenko leta, povedala nekaj besed v zahvalo: Benka Pulko, to bi bilo videti na prvi pogled, je bila ponosna in srečna, da je njen nenavaden podvig zbudil tolikšno občudovanje rojakev, tudi tistih, ki se kot raj kdaj ganejo iz doma. Ampak slovesna razglasitev zmagovalke je bila pravzaprav že konec bleščečega večera druge nedelje v letu. Vse se je začelo dosti prej, pravzaprav že sredi belega dne.

Tekst: MAJA LUPŠA
Foto: MANCA JUVAN,
MATEJA J. POTOČNIK,
BOŽE SUHADOLNIK,
UROŠ ZAGOŽEN

Vročica nedeljske noci

Vročica nedeljske noci

Enkrat v letu ljubljanska Opera, ta še vedno impozantna, več kot stoletje stara hiša na robu mestnega parka, odpre svoja vrata posebej slovesno opravljenim obiskovalkam in obiskovalcem, ki ne prihajajo poslušat arij in primadon, temveč ploskat Janinim ženskam leta.

Minulo nedeljo, ko se je glavno mesto, tako kot v zadnjem času tolikokrat, spet zbudilo v mlečni megli, ki ji sonce ni moglo do živega, so se malo po četrti pred stavbo nekdanjega Deželnega gledališča vojvodine Kranjske že ustavljali prvi avtomobili, iz njih so najprej pokukali čevlji z visokimi petami, za čevlji noge v temnih nogavicah, za nogami še lastnice vsega naštetega, naše nedeljske slavljence.

Ob treh so bile objavljene k županji, ki je to lepo navado prevzela od svoje predhodnice, s sprejema na Magistratu pa so jih pripeljali naravnost sem, v Taličin hram; prav za to priložnost so predenj postavili visoko železno posodo, v kateri je še pozno v noč gorel ogenj.

Povabljenih je bilo petnajst, prišlo jih je deset. Marta Jakopič Kunaver, slikarka, ki je napela vse moči, da bi ena najštevilnejših slovenskih družin končno dobila lastno hiško, si je na temne lase, zvite v figo, posadila kvačkano čepico, Vesna Milek, odlična novinarka in zelo prevajana pisateljica, se je zavijala v črn usnjen plašček, rokometašica Branka Mijatovič, visoka kapetanka Krima, je pod dolgo rdečo obleko skrivala zaobljeni trebušček, Irena Vidic, ki

Pika, Urša, Hamed, Matevž, Gašper in dve Špeli so napisali, Vinko Vasle pa je prebral, kdo in kaj je Slovenka leta. Moja mami bi lahko bila, pa ne vem, ali bi ji oči »dovolil.« je napisala ena od deklic, največji filozof med fantiči pa je pribil: »O teh stvareh se ne odločaš sam. Slovenka leta kar nastane in je nihče nič ne vpraša.«

Unicefa, ki se tako srčno zavzema za prodane afbanske

svojih televizijskih komentarjih, zelo resna.

Ampak saj sploh nimamo več niti trenutka časa, da bi ostali pri nominirankah v kadilnici, med kozarci soka in šampanjca! Pustimo jih, da še malo pokramljajo, mi pa raje pogledimo na zavita stopnišča in hodnike, po katerih se prelivajo rečice politikov in kulturnikov, gospodarstvenikov in medijskih zvezd. Minister Keber se rokuje z Bernardo Jeklin, bivšo urednico Jane in pravo mammo izbiranja ženske leta. Borut Pahor, predsednik državnega zbora, ravno seda na stol v častni

je organizirala revirske ženske, potem ko so se brez plač in odpravnin znašle na cesti, je prišla v svetlem kostimčku, Benka Puško v eksotični, drzni zeleni obleki, ki se je lesketala v soju neštetih luči.

Polona Juh, filmski obraz lanskega in še marsikaterega leta, se je nasmihala spod čelade svojih pšeničnih las, počesanih tesno ob glavi. Vita Mavrič, ambasadorka

otroke, se je s kozarcem ohlajenega šampanjca v roki naslanjala na beli zid, Ifigenija Zagoričnik, pesnica in lončarka, pa je pripovedovala, kako lepo se je po petindvajsetih letih, ki jih je preživela na tujem, vrnila domov. Prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj – kar vprašajte jo kaj o klimatskih spremembah! – je bila videti dobre volje, Barbara Zrimšek, tako kot v

▲ Vedno nasmejana Stefka Kučan

▲ Prizrčen pozdrav predsedniku državnega zbora in njegovi življenjski sopotnici.

▲ Petar Radović in direktor Dela Revij Andrej Lesjak imata zmeraj kaj za bregom.

▲ »Mama« Slovenke leta Bernarda Jeklin in »ata« kmetijske politike Franci But

Vročica nedeljske noci

Anja Bukovec, nova slovenska zvezda klasične glasbe

vizijski voditelj, je presenečenje pravzaprav ga ni, namesto njega Vinko Vasle, pomočnik urednice Jane, prebere, kaj so o tem, kako se naredi Slovenka leta in kaj bi jo bilo treba vprašati, napisali tretješolčki z Vrhovcev. Lahko to postane samo tista, ki ima vedenje pet? Še pomembnejša, ali mora biti nujno ženska?

Muppet Showa sta prišla k nam, zdaj pa sedita, kot tista stara angleška godrnjača, v prvi loži v prvem nadstropju in se pogovarjata o ženskah nasploh in nominirankah posebej. Janez Škof se na lepši spol, to mu je takoj videti, kar dobro spozna, Florjan Jerneja Šugmana pa je na tem terenu bos:

Jernej Šugman in Janez Škof sta prišla v Opero naravnost iz Muppet Showa.

Slavnostno opravljeni obiskovalci so do zadnjega stola napolnili operni avditorij.

Anjo Bukovec, bosa je, kot skoraj zmetom, kadar stoji na odru, in v bleščeči, piapolajoci koncertni obleki fantastičnim detolitejem igra mednarodno iz Tians. Slavnostni govor, ki ga, ko napoči pravi čas, napove poverjavec večera Mario Galanti, najpopularnejši tele-

nobene še ni osvojil, čeprav vsaki podari lončnico in navodilo za zalivanje!

Mešanica resnosti in humorja, pleplet besed in glasbe se, ko so vse nominiranke predstavljene, prelije v pesem. Kdo je ženska s tako polnim glasom, ki vsa žari, ko poje Summer time in Somewhere? To je, kakopak, Darja Švajger v smetanovi obleki, ki s svojim toplim altom zapolni vso dvorano. Summer time ... Ampak zdaj ni poljeje, zdaj je čas, da razglasimo Slovenko leta.

Darja Švajger s svojim altom napolni dvorano

loži, minister But in njegov kolega Dimovski pa sta se že udobno namestila.

Nekaj minut čez pet se začne predstava, kakor si jo je bil zamislil Tomaž Letnar, zrežiral Metod Pevec, izvedel pa Teater, družba za umetniško ustvarjanje. Ura in pol mine, kot bi mignil. Odpre se z Bolerom, ki ga zaigra Mladinski simfonični orkester iz Celja, in Jano Menger in Tino Janežič, plesalkama na vrvi, ob katerih človeku zastaja dih – mladi telesi v črnih trikotjih, ki visita in se vrtila visoko nad tlemi – nadaljuje pa z novo novcato zvezdo, violinistko

Jana ali Tina? Ob plesalkah na vrvi je občinstvu zastajal dih.

Ena od mojstric pred Mladinskim simfoničnim orkestrom glasbene šole Celje

Dvorana, polna ljudi – na vsakem zlozljivem stolu, ki stoji na prekritem parterju, kdo sedi, vse lože so zasedene – se tresse od smeha, ne zaradi. Se dve šaljivca imamo, naravnost iz

Ena od bivših Slovenk leta, Vika Potočnik, v glasbenem sendviču (Rončelj in Brlek)

Skrita kamera: Franci Kek in šefinja Miša Molč.

Mark in Ajša v elementu

Umetnika si razkrivata duši – Ifigenija Simonović Zagoričnik in Boris Cavazza.

Saj veste – lča!

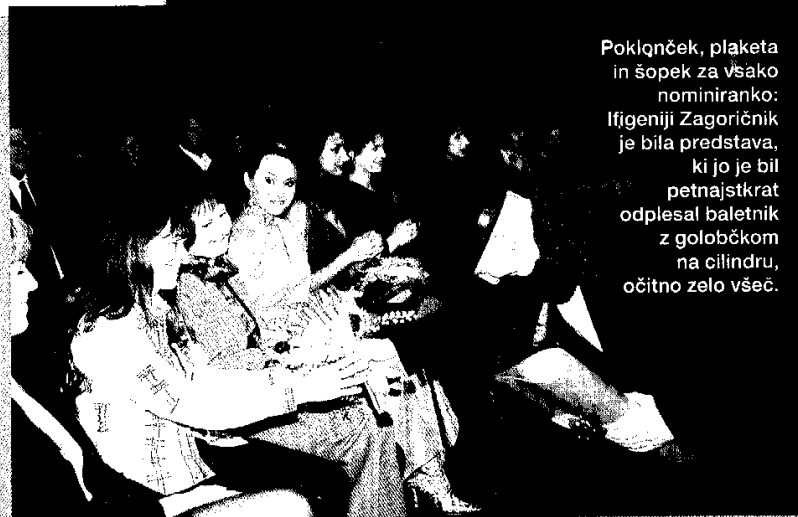
Vročica nedeljske noci

► Benka Pulko je videti srečna. Potepuška popotnica, vajena spati v jarku, če tako nanese, se sicer tudi na opernem podiju obnaša, kot da je tu doma, ganjenosti pa ne skriva. Vesela je, pravi, in ji je to tudi videti; zahvalila bi se rada vsem, ki so navijali zanjo. Niti mama ni niti žena, vendar je Slovenka leta: dandanes je ženskam, pravi, odprtega več sveta. Pritisne poljubček Meliti Berzelak, glavni in odgovorni urednici Jane, popestuje glineni kipec, zmanjka ji rok za vse šopke in vse, ki so ji prišli čestitat. Med zadnjimi je nerodni Fiorjan: Slovenki leta, ki je po naključju tudi Slovenka, ki leta (na motorju), izroči dva ducata rumenih tulipanov.

Praznovanje se s tem seveda ne neha. Zdaj pridejo na vrsto moški, ki so bili na ta edini dan v letu kar malce zastopani. Tu so slapovi mimoze pa sadje pa štrukelji pa kanapejčki pa plesna muzika: kaj bi tu, vas vprašam, Slovenke leta brez svojih Slovencev?

Melita Berzelak, glavna in odgovorna urednica Jane, toplo pozdravlja zbrane.

Poklonček, plaketa in šopek za vsako nominiranko: Ifigeniji Zagoričnik je bila predstava, ki jo je bil petnajstkrat odplesal baletnik z golobčkom na cilindru, očitno zelo všeč.

Prijetno druženje pod stebri mimoze

Nominiranke za Slovenko leta

Bilo je lepo!

Vita Mavrič

Če povem po pravici, mi je bilo najprej, ko sem izvedela za nominacijo, kar malo neprijetno, iz razloga, ki se mi ne zdi tako nepomemben. Unicef in Albanija sta se mi namreč zgodila povsem po naključju in jutri bi vse skupaj ponovila, ker sem pač takšna. Mislim, da bi vsak normalen človek na mojem mestu storil enako. Zato se mi to nekako ne zdi ravno merilo za tako nagrado. Ampak potem ko se je zgodila ta današnja krasna prireditev – vse je bilo zelo spontano, pristrčno, duhovito in človeško narejeno – sem bila kar vesela, da sem med nominirankami. Čisto iskreno mislim, da je to, kar je naredila Benka Pulko, izjem-

no, noro in drzno. Mislim, da smo Slovenci sploh enkratni v tem, kaj vse zmoremo.

Vesna Milek

Všeč mi je, da je letos dobila nagrado Benka Pulko, ker je drugačen tip ženske, kot so bile tiste, ki so dobivale ta naslov v preteklosti. Jasno je povedala, da ni mama, ni ma otrok, ne kuha. Ima pa druge vrline: je drzna, močna, velika avanturistka. Take ženske, ki so hotelo več, so imele v preteklosti vedno občutek krivde. Fino se mi zdi, če gre ženska čez meje, čez neka pravila, ki smo si jih v bistvu ženske postavile tudi same. Ko so bile nominacije objavljene, sem bila rav-

no v tujini, tako da mi je mama povedala, da sem med kandidatkami. Moram priznati, da sem bila precej presenečena.

Ifigenija Zagoričnik Simonovič

Za nominacijo se nisem potegovala. Če so mi že podelili to priznanje, sem ga hotela izkoristiti preprosto za promocijo tega, za kar se zavzemam. Torej za celostno zdravljenje raka in tudi za pomoč pri humanem umiranju. Nominacija je veliko priznanje in pomeni, da so ljudje opazili, kaj delam. Mogoče celo kakšen že razmišlja, da bi se nam pridružil.

Barbara Zrimšek

Jana že vrsto let opravlja delo, ki bi ga mogoče morala vsa družba. Ženski problem je večer. Nedavno

so mi poslanke v evropskem parlamentu rekly, da bi kot novinarka verjetno lahko kaj vplivala na javnost, da bi v evropski parlament prišlo več žensk. Sedaj med opazovalci iz novih držav kandidatke praktično ni nobene ženske. Mislim, da je na svetu in v Sloveniji toliko zanimivih, velikih žensk, vendar je vse nemogoče dati pod žaromete. Prav pa je, da kakšne med njimi le izpostavimo in jih ljudje spoznajo. Z delom, za katero sem bila nominirana, se ukvarjam že zelo dolgo. Vsaka taka pohvala, kot je nominacija za Slovenko leta, je prav gotovo spodbuda in motivacija za nadaljnje delo.

Polona Juh:

Zdi se mi zelo lepo, da je letošnja Slovenka leta postala Benka Pulko.

ANKETA:

Katere so tiste ženske lastnosti, ki pomagajo delati svet lepši?

Mija Janković

Dovolj je že to, da smo ženske. Nežne, ljubice, materinske. Tu nas moški nikoli ne bodo mogli čisto doseči. Biti ženska je dar, ki ga dobimo ob rojstvu, a veliko moramo narediti še same. Odlično izhodišče za razmišljanje o ženski so nam danes dali otroci na odru s svojimi vprašanji. Še posebej deček, ki je vprašal, ali mora biti Slovenka leta nujno ženska. Otrokom in njihovi originalnosti bi morali večkrat prisluhni.

Zoran Janković

Moja žena prav gotovo posebej lastnosti, ki jih pri ženskah cenim. Zato sem z njo že trideset let. Težko je govoriti o univerzalnih lastnostih ženske, saj je vsaka svet zase in enake lastnosti v različnih kombinacijah naredijo čisto drugačno žensko. Saj ste videli, kako različne ženske so lahko tiste prave. Nujno pa moram pohvaliti vašo prireditev, ki je bila najlepša, kar sem jih videl zadnje čase, in verjemite, da jih vidim veliko.

Mark Žitnik

Tiste lastnosti, ki jih prinese materinski nagon – potrpljenje, strpnost, toleranca. In pa več iskrenosti, kot je zmora večina moških. Po mojih izkušnjah se ženske veliko manj sprenevedajo kot moški. Ne bom rekel, da nimajo kakšne slabosti, a te hitro pozabim.

Miša Molk

Ženske so na vseh področjih primerljive z moškimi, marsikje so še boljše. Je pa res, da se pogosteje držijo v ozadju in ne potrebujejo toliko zunanega potrjevanja kot moški ego (pa tega ne mislim v slabem smislu). Hitreje smo zadovoljne same s sabo in zato ne potrebujemo toliko odobravanja drugih ljudi. To je lastnost, ki nas dela močne. Pogosto moški v ženski, ki je ambiciozna in bi se rada ukvarjala s stvarmi, ki jo zanimajo in je v njih dobra, vidijo teknico in se postavijo v obrambni položaj. Kar je narobe, saj ženska ponavadi ne želi tekmovati, ampak razviti in uporabljati svoje talente.

Jaz sem se v svoji ženski koži vedno počutila dobro in si nikoli nisem želela biti moški.

Franci But

Pri ženskah posebej cenim to, da so pametne, neodvisne in svobodnega duha. Tudi sam sem zelo neodvisen, čeprav moram priznati, da mi včasih prija, če me malo pocrklijo in poskrbijo zame. Nikakor pa to ne pomeni, da ne cenim žensk, ki so zadržane, požrtvovalne, skrbijo za družino in tiste, ki potrebujejo pomoč, skratka stereotip ženske, ki se mu hoče izogniti marsikatera mlada dama. Brez takih žensk bi svet nedvomno propadel.

Branka Mijatović:

Nad nominacijo za Slovenko leta sem bila sprva zelo presenečena, nato pa zelo ponosna, da sem v družbi žensk, ki so dale pomemben pečat naši deželi in kulturi. Tako častno izbiranje je spodbuda za vse slovenske ženske, da bi se podale po podobnih poteh. Hkrati je to lepa nagrada za doseženo delo in posebna čast. Letošnja prireditev je bila zelo prijetna. Najbolj me je navdušila odlična violinistka Anja Bukovec, saj zna svojo glasbo približati tudi tistim, ki take zvrsti sicer

Irena Vidic:

Letošnja razglasitev Slovenke leta v ljubljanski Operi mi je bila zelo všeč, ravno tako sprejem pri županiji, česa podobnega najbrž ne bom doživela nikoli več. V veliko čast mi je, da sem bila med kandidatkami za ta laskavi naslov. Vsaka bi si zaradi svojih dosežkov zaslužila

Zaslužiti si to čast. Zelo namreč cenim ženske, ki zberejo toliko moči in poguma, da uresničijo svoj cilj z ljubeznijo in tako postanejo boljši človek. Za to bi si morali prizadevati vsi, to naj bi bilo tudi sporočilo te prireditve. Ta je bila letos zelo simpatična, z dobrimi ustvarjalci. Zelo se me je dotaknila. Najbrž bi si ta častni naslov zaslužila tudi katera izmed Slovenk, ki ni bila medijsko izpostavljena, a je naredila veliko za blagor drugih.

Marta Jakopič Kunaver:

Upam, da bo letošnja prireditev Slovenka leta med ljudi ponesla to, zaradi česar sem bila izbrana med kandidatke: zavedanje, da je treba podarjati, ne samo tisto, kar imamo odveč, ampak da zaradi drugih zmoredemo kaj odreči tudi sebi.

ne poslušajo. Izvrstna sta bila tudi igralca s skeči.

Prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj: Slovenka leta ponavadi postane tista, ki je dosegla to, kar si želi doseči večina Slovenk, ampak tega nikdar ne uresničijo. Benki Pulko je to uspelo. Bila je tudi moja favoritka, saj si želim več potovati po svetu, a brez delovnih obveznosti. Prijetno sem bila presenečena, da je na letošnjo prireditev prišlo toliko ljudi. Všeč mi je bilo, da je bila prireditev hudomušna, kratka, neprijetna in ustrezna dogodku. Med nastopajočimi me je najbolj pritegnila violinistka Anja Bukovec, ki je pojem življenjske energije.

Tekst: **KATJA BOŽIČ,**
RENATA UCMAN